

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2015.5.27.
COM(2015) 286 final

2015/0125 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

**a nemzetközi védelem területén Olaszország és Görögország érdekében elfogadott
átmeneti intézkedések megállapításáról**

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

1.1. Európai migrációs stratégia

2015. május 13-án az Európai Bizottság átfogó európai migrációs stratégiát¹ mutatott be, melyben felvázolta egyrészt azokat az azonnali intézkedéseket, amelyeket a Bizottság javasolni fog a Földközi-tenger medencéjében kialakult válsághelyzet kezelése érdekében, másrészt azon közép- és hosszú távú kezdeményezéseket, amelyek elfogadása szükséges a migráció minden tekintetben hatékonyabb kezelését szolgáló strukturális megoldások kialakításához.

Az azonnal intézkedések részeként a Bizottság bejelentette, hogy május végéig mechanizmust fog javasolni az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 78. cikkének (3) bekezdése szerinti szükséghelyzeti reagáló rendszer aktivizálására. A stratégia elismerte, hogy a tagállamok menekültügyi rendszerei jelenleg minden korábbinál nagyobb nyomással kénytelenek szembenézni, és hogy az érkezők nagy száma miatt már jelenleg is pattanásig feszült a leginkább érintett tagállamok fogadási és feldolgozási kapacitása. A stratégia bejelentette, hogy a 78. cikk (3) bekezdésének aktivizálására irányuló javaslat magában fog foglalni egy, az egyértelműen nemzetközi védelemre szoruló személyekre vonatkozó ideiglenes elosztási mechanizmust, hogy minden tagállam részvétele méltányos és kiegyensúlyozott legyen ebben a közös erőfeszítésben. A stratégia melléklete tartalmaz egy elosztási kulcsot, mely az ott megjelölt szempontokon alapul (GDP, a lakosság létszáma, munkanélküliségi ráta, valamint a korábbi menedékkérők és letelepített menekültek száma).

A stratégia hangsúlyozta, hogy a jelenlegi földközi-tengeri válságra adott gyors reakciónak mintául kell szolgálnia az EU jövőbeni válságokra adott válaszlépéseivel a közös külső határ bármely olyan – akár keleti, akár nyugati, akár északi, akár déli – szakaszán, amely nyomás alá kerül.

1.2. A Szerződés 78. cikke (3) bekezdése alkalmazásának kiváltása Olaszország és Görögország tekintetében

A közös menekültügyi politika részeként a Szerződés 78. cikkének (3) bekezdése konkrét jogalapot biztosít a szükséghelyzetek kezelésére. A rendelkezés lehetővé teszi, hogy a Tanács az Európai Bizottság javaslata alapján, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően átmeneti intézkedéseket fogadjon el az érintett tagállam vagy tagállamok érdekében, ha egy vagy több tagállam olyan szükséghelyzettel szembesül, amelyet harmadik országok állampolgárainak hirtelen beáramlása jellemez. A 78. cikk (3) bekezdése által előírt irányított átmeneti intézkedések kivételes jellegűek. Alkalmazásukra csak akkor kerülhet sor, ha a tagállam(ok) menekültügyi rendszerében harmadik országok állampolgárainak hirtelen beáramlása által kiváltott problémák sürgőssége és súlyossága elér egy bizonyos fokot.

Az európai migrációs stratégia, az Európai Tanács nemrégiben kiadott nyilatkozata², valamint az Európai Parlamentnek a földközi-tengeri térségben bekövetkezett legutóbbi tragédiák kapcsán született állásfoglalása³ egyaránt foglalkozik a leginkább érintett tagállamok konkrét és sürgős szükségleteivel és a tagállamok közötti szolidaritás erősítésének szükségességével, és konkrét intézkedéseket javasol a leginkább érintett tagállamok támogatására.

¹ COM(2015) 240 final, 2015.5.13.

² Az Európai Tanács 2015. április 23-i rendkívüli ülésén elfogadott nyilatkozat, EUCO 18/15.

³ P8_TA(2015)0176, 2015. április 28.

A tagállamokba 2014-ben és 2015-ben illegálisan belépő harmadik országbeli állampolgárok – köztük a látszólag egyértelműen nemzetközi védelemre szorulóak – számára vonatkozó statisztikai információk megerősítik, hogy jelenleg két tagállamot ér leginkább kivételes migrációs nyomás: Olaszországot és Görögországot.

A Frontex adatai szerint valóban a Földközi-tenger középső és keleti térségében található útvonalak voltak az EU-ba irányuló illegális határátlépés fő területei 2014-ben: az EU-ba irányuló összes illegális határátlépés több mint 75%-a itt történt. 2014-ben csak Olaszországba több mint 170 000 migráns érkezett illegális úton, ami 2013-hoz képest 277%-os növekedést jelent. Görögországban is folyamatos növekedés ment végbe: az országba több mint 50 000 illegális migráns érkezett, ami 2013-hoz képest 153%-os növekedést jelent. A 2015 első hónapjaira vonatkozó statisztikák Olaszország tekintetében megerősítik ezt az egyértelmű tendenciát. Emellett 2015 első négy hónapjában Görögországban jelentősen nőtt az illegális határátlépések száma: a 2014-ben észlelt összes illegális határátlépés több mint 50%-ának felelt meg (2015 első négy hónapjában ez a szám csaknem 28 000 volt, miközben 2014-ben a teljes szám volt közel 55 000). Az e két régióban észlelt összes illegális migráns jelentős hányada olyan ország állampolgára volt, amelyek tekintetében az Eurostat adatai alapján magas az uniós szintű elismerési arány (2014-ben a szíriaiak és az eritreaiak – akik tekintetében az uniós szintű elismerési arány 75% feletti – Olaszországban az illegális migránsok több mint 40, Görögországban pedig több mint 50%-át tették ki).

Az Eurostat szerint 2014-ben 64 625 személy kérelmezett nemzetközi védelmet Olaszországban; ez a szám 2013-ban 26 920 volt (ez 143%-os növekedést jelent). Kisebb növekedés volt tapasztalható a görögországi kérelmek számát illetően (9 430 kérelmező, 15%-os növekedés).

A Frontex adatai szerint 2014-ben az EU-ba irányuló migráció másik fontos útvonala a nyugat-balkáni útvonal volt, 43 357 illegális határátlépéssel (ez az EU-ba irányuló összes illegális határátlépés 15%-a). A balkáni útvonalat igénybe vevő migránsok többsége azonban első megközelítésben nem szorul nemzetközi védelemre; az érkezők 51%-át koszovóiak alkotják.

Olaszország és Görögország földrajzi helyzete és a közvetlen szomszédságukban található régióban zajló konfliktusok a közeljövőben a többi tagállamnál sebezhetőbbé teszik ezt a két országot, és várhatóan tovább folytatódnak a területükre érkező migránsok minden korábbinál nagyobb hullámai. Menekültügyi rendszereik meglévő strukturális hiányosságaihoz a megnövekedett migrációs nyomás e külső tényezői is társulnak, így egyre kérdésesebbé válik, hogy megfelelően tudják-e kezelni ezt a nagy nyomást.

A jelek szerint a többi tagállam közül pillanatnyilag egyik sincs Olaszországhoz és Görögországhoz hasonló szükséghelyzetben, amelyet – az adott ország menekültügyi rendszerének komoly sérülékenysége mellett – hasonlóan nagy számú illegális belépés és az egyértelműen nemzetközi védelemre szoruló személyek nagy aránya jellemezne.

A jelenlegi olaszországi és görögországi migrációs helyzet ezért egyedi az EU-n belül, és a nemzetközi védelem iránti kérelmek feldolgozására, valamint az egyértelműen nemzetközi védelemre szoruló személyeknek nyújtandó megfelelő befogadási feltételek és integrációs kilátások biztosítására vonatkozó kapacitásukra nehezedő nyomás megköveteli, hogy az összes többi tagállam tanúsítson szolidaritást.

A Bizottság valamennyi tagállam tekintetében továbbra is szoros figyelemmel fogja kísérni a migrációs áramlásokkal kapcsolatos fejleményeket, ideértve Máltát is, amely – Olaszországhoz és Görögországhoz hasonló földrajzi helyzetéből adódóan – korábban már kezelt hasonló szükséghelyzeteket. Ezért a jövőben hasonló intézkedések alkalmazására

kerülhet sor azon tagállamok tekintetében, amelyek harmadik országok állampolgárainak hirtelen beáramlásával jellemzett szükséghelyzettel szembesülhetnek.

2. KONZULTÁCIÓ AZ ÉRDEKELT FELEKKEL

E javaslat az Olaszországban és Görögországban fennálló menekültügyi válság eredményeként született. Az e két országban fennálló menekültügyi helyzet további romlásának megelőzése, valamint e két ország hatékony támogatása érdekében szükséges volt, hogy a Bizottság gyorsan reagáljon, és haladéktalanul benyújtsa a Szerződés 78. cikkének (3) bekezdésén alapuló javaslatát annak érdekében, hogy a Tanács mielőbb elfogadhassa azt, a tagállamok pedig végrehajthassák az Olaszország és Görögország érdekében elfogadott átmeneti intézkedéseket.

Az uniós intézmények és a legfontosabb szereplők már nagy vonalakban kifejtették a témával kapcsolatos véleményüket. 2015. április 23-i nyilatkozatában az Európai Tanács kötelezettséget vállalt annak megvizsgálására, hogy milyen lehetőségek nyílnak a tagállamok között önkéntes alapú sürgősségi áttelepítések szervezésére. 2015. április 28-i állásfoglalásában az Európai Parlament felkérte a Tanácsot, hogy komolyan fontolja meg a Szerződés 78. cikke (3) bekezdésének alkalmazását.

Az UNHCR⁴ felkérte az EU-t, hogy vállaljon kötelezettséget az EU-n belüli – elsősorban Görögországot és Olaszországot segítő – szolidaritási eszközök elfogadására, egyebek mellett a tengerből kimentett szíriai menekültek különböző európai országokba történő, méltányos elosztási rendszeren alapuló áttelepítése révén. Az NGO-ágazat szereplői is kifejtették a nemzetközi védelemre szoruló személyek áttelepítésének kérdésével kapcsolatos álláspontjukat⁵.

3. A JAVASLAT JOGI ELEMEI

3.1. A javaslat összefoglalása

A javaslat célja, hogy a nemzetközi védelem területén átmeneti intézkedéseket állapítson meg Olaszország és Görögország érdekében azért, hogy képessé tegye őket azon jelenlegi helyzet hatékony kezelésére, amelyet harmadik országok állampolgárainak e tagállamok területére irányuló jelentős beáramlása jellemez, nyomás alá helyezve menekültügyi rendszereiket.

Az e határozat által előírányzott intézkedések együtt járnak a 604/2013/EU rendelet 13. cikkének (1) bekezdésében meghatározott feltételtől, valamint a rendelet 21., 22. és 29. cikkében meghatározott eljárási lépésektől – köztük a határidőktől – való ideiglenes eltéréssel. A 604/2013/EU rendeletben meghatározott jogi és eljárási biztosítékok – ideértve a hatékony jogorvoslathoz való jogot – alkalmazandók maradnak az e határozat hatálya alá tartozó kérelmezők tekintetében.

A 78. cikk (3) bekezdésével összhangban a valamely tagállam érdekében elfogadható intézkedéseknek átmeneti jellegűnek kell lenniük. Ugyanakkor annak biztosítása érdekében, hogy az elfogadott intézkedések tényleges gyakorlati hatással járjanak, és valódi támogatást nyújtsanak Olaszországnak és Görögországnak a migránsok beáramlásának kezeléséhez, ezen intézkedések időtartama nem lehet túlzottan rövid. Ezért azt javasoljuk, hogy az e javaslatban

⁴ Az UNHCR 2015. márciusi javaslatai az Európába jelenleg és a jövőben tengeren érkező menedékkérők, menekültek és migránsok helyzetének kezelésére; elérhetők a következő címen: <http://www.refworld.org/docid/55016ba14.html>.

⁵ Lásd például az ECRE 2015. április 23-i tízpontos tervét a tengeri halálesetek megelőzésére; elérhető a következő címen: www.ecre.org.

előirányzott átmeneti intézkedések e határozat hatálybelépésétől számított 24 hónapig legyenek alkalmazandók.

Az e javaslat által előirányzott átmeneti intézkedések elsősorban azon nemzetközi védelmet kérelmező személyeknek Olaszországból és Görögországból más tagállamokba történő áttelepítésével kapcsolatosak, akik első megközelítésben egyértelműen nemzetközi védelemre szorulnak.

Az áttelepítendő személy kérelmének megvizsgálásáért e másik – a javaslatban az „áttelepítés helye szerinti tagállam” kifejezéssel jelölt – tagállam lesz felelős. A kérelem megvizsgálása a 2011/95/EU irányelvben és a 2005/85/EK irányelvben, valamint 2015. július 20-tól a 2005/85/EK irányelv helyébe lépő 2013/32/EU irányelvben rögzített szabályok szerint fog történni. A befogadási feltételekre a 2003/9/EK irányelvben, valamint 2015. július 20-tól a 2003/9/EK irányelv helyébe lépő 2013/33/EU irányelvben rögzített szabályok fognak vonatkozni.

A javaslat számszerű célt határoz meg az Olaszországból és Görögországból áttelepítendő kérelmezők tekintetében (24 000, illetve 16 000), mellékleteiben pedig két olyan elosztási kulcsot tartalmaz, amelyek meghatározzák az Olaszországból, illetve Görögországból az egyes tagállamokba áttelepítendő kérelmezők számát. Az Olaszország és Görögország közötti megosztás alapja az Olaszország és Görögország határát illegálisan átlépő, egyértelműen nemzetközi védelemre szoruló összes személy számának aránya. Figyelembe veszi azt az erőteljes növekedést is, amely az illegális határátlépések számát tekintve Görögországban a 2015 januárja és áprilisa közötti időszakban a tavalyi év ugyanezen időszakához képest végbe ment. Azt javasoljuk, hogy Olaszország és Görögország áttelepítő tagállamként ne vegyen részt a programban. Az Olaszországból és Görögországból áttelepítendő, összesen 40 000 kérelmező az e két országba 2014-ben illegálisan belépett, egyértelműen nemzetközi védelemre szoruló összes személy megközelítőleg 40%-ának felel meg. Így az e határozatban javasolt áttelepítési intézkedés méltányos tehermegosztást jelent egyrészt Olaszország és Görögország, másrészt a többi tagállam között.

Az e határozatban megállapított áttelepítési eljárás alkalmazási köre két tekintetben korlátozott.

Először is a javaslat szerint csak azon kérelmezők esetében kell alkalmazni ezt a határozatot, akik első megközelítésben egyértelműen nemzetközi védelemre szorulnak. E javaslat meghatározása szerint ezek az olyan állampolgársággal rendelkező kérelmezők, amelyek vonatkozásában az Eurostat által megállapított, uniós szintű átlagos elismerési arány 75% feletti.

Másodszor azt javasoljuk, hogy ez a határozat csak azon kérelmezők vonatkozásában legyen alkalmazandó, akik esetében a 604/2013/EU rendeletben megállapított felelősségi feltételek alapján főszabály szerint Olaszország vagy Görögország lenne a felelős tagállam. Ez biztosítja, hogy a 604/2013/EU rendelet alkalmazandó maradjon az Olaszországban és Görögországban tartózkodó azon kérelmezők tekintetében (ideértve azokat is, akik esetében az elismerési arány 75% feletti), akiknek vonatkozásában a rendeletben megállapított valamely objektív feltétel alapján (például egy másik tagállamban tartózkodó családtagokra tekintettel) egy másik tagállam lenne felelős. Ezért e kérelmezők más tagállamokba történő áttelepítésére nem az e javaslatban előirányzott átmeneti rendelkezések részeként, hanem a 604/2013/EU rendelet alkalmazásával fog sor kerülni. Ugyanakkor a 604/2013/EU rendelet azon személyek vonatkozásában is alkalmazandó marad, akiket a jelenlegi program alapján nem telepítettek át, és akiket a többi tagállam visszaküldhet Olaszországba. Utóbbi szempontból más a helyzet Görögországot illetően, ahol a jelenlegi helyzet az, hogy a tagállamok felfüggesztették a dublini eljárás keretében történő, Görögországba irányuló

átadásokat; ezzel az Emberi Jogok Európai Bíróságának *M.S.S. kontra Belgium és Görögország* ügyben hozott ítéletét hajtották végre, amelyet az Európai Unió Bíróságának *N.S. kontra Egyesült Királyság* ügyben hozott döntése követett, mely utóbbi megerősítette, hogy a menekültügyi eljárást és a menedékkérők befogadásának feltételeit illetően rendszeres zavarok tapasztalhatók Görögországban.

A javaslat egyszerű áttelepítési eljárást állapít meg az érintett személyek áttelepítés helye szerinti tagállamba történő, gyors átszállításának biztosítása érdekében. E határozat végrehajtása céljából mindegyik tagállamnak ki kell jelölnie egy nemzeti kapcsolattartó pontot, és annak adatait közölnie kell a többi tagállammal, valamint az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatallal (EASO). Olaszország és Görögország az EASO – valamint adott esetben a tagállami összekötő tisztviselők – segítségével rendszeres időközönként azonosítja az áttelepíthető kérelmezőket. Ennek során elsőbbséget kell biztosítani a kiszolgáltatott kérelmezőknek. Ezután Olaszország és Görögország közli a többi tagállam kapcsolattartó pontjával és az EASO-val az áttelepíthető kérelmezők pontos számát. A többi tagállam jelzi a területükre azonnal áttelepíthető kérelmezők számát, valamint minden egyéb – például a családok vagy kiszolgáltatott kérelmezők fogadására vonatkozó – releváns információt. Ezután Olaszországnak vagy Görögországnak meg kell hoznia az adott kérelmező áttelepítésére vonatkozó hivatalos határozatot, amelyet közölni kell a kérelmezővel. A javaslat szerint azok a kérelmezők, akiktől a 603/2013/EU rendelet 9. cikkében rögzített kötelezettségek alapján ujjnyomatot kell venni, csak akkor telepíthetők át, ha ujjnyomatot vettek tőlük. A javaslat szerint továbbá a tagállamok megtartják a jogot azon kérelmezők áttelepítésének megtagadására, akiknek vonatkozásában nemzetbiztonsági vagy közrendi aggályok fennállása valószínű. A javaslat szerint valamennyi eljárási lépést a lehető legrövidebb időn belül el kell végezni, és a kérelmezőt legkésőbb az áttelepítendő kérelmezőként történt azonosítását követő egy hónapon belül mindenképpen át kell szállítani. Végül a javaslat szerint a tagállamok dönthetnek úgy, hogy az áttelepítési eljárás céljából összekötő tisztviselőket küldenek Olaszországba és Görögországba.

Egyértelmű, hogy a tagállamok maradéktalan elkötelezettsége és – az EASO által nyújtandó koordinált támogatás keretében megvalósuló – valódi együttműködése elengedhetetlen az előirányzott átmeneti intézkedések hatékony végrehajtásának biztosításához.

Az áttelepítés mellett a javaslat Olaszországnak és Görögországnak a helyszínen nyújtandó egyéb támogatási intézkedéseket is meghatároz. Így a javaslat előírja az Olaszországnak és Görögországnak a többi tagállam által – az EASO és a többi érintett ügynökség koordinálásával – nyújtott támogatás növelését. A cél Olaszország és Görögország segítése különösen a kérelmek vizsgálata és feldolgozásuk kezdeti szakaszai, valamint az e javaslat szerinti áttelepítési eljárás végrehajtása terén (különös tekintettel az érintett személyeknek nyújtott tájékoztatásra és célzott segítségnyújtásra, valamint az átszállítások végrehajtásának gyakorlati kérdéseire).

A javaslat szerint továbbá Olaszország és Görögország köteles lesz bemutatni a Bizottságnak egy ütemtervet, amelynek az e határozat megfelelő alkalmazását biztosító intézkedések mellett megfelelő intézkedéseket kell tartalmaznia a menekültügy, a fogadás és a kiutasítás területén, valamint az e területeken működő rendszereik kapacitásának, minőségének és hatékonyságának fokozása tekintetében. A javaslat által előirányzott lehetőség szerint bizonyos körülmények fennállása esetén a Bizottság felfüggesztheti e határozat alkalmazását.

A javaslat konkrét garanciákat és kötelezettségeket állapít meg a másik tagállamba áttelepített kérelmezők tekintetében. A javaslat meghatározza az áttelepítési eljárásra vonatkozó tájékoztatáshoz való jogot, az áttelepítési határozatról való értesítéshez való jogot (mely határozatban meg kell jelölni az áttelepítés helye szerinti konkrét tagállamot), valamint a

családtagokkal azonos tagállamba történő áttelepítés jogát. A javaslat továbbá emlékeztet arra, hogy az áttelepítés helye szerinti tagállamra vonatkozó döntés meghozatalakor elsődlegesen a gyermek érdekeit kell szem előtt tartani. Ez egyebek mellett magában foglalja, hogy Olaszország és Görögország köteles jelezni a többi tagállam felé, ha az áttelepítendő kérelmező kísérő nélküli kiskorú, és – azzal a tagállammal együtt, amely jelezte, hogy kész befogadni a kiskorút – kötelesek biztosítani, hogy az áttelepítés megtörténte előtt végezzék el a gyermek érdekeinek értékelését, összhangban az ENSZ Gyermekjogi Bizottságának 14/2013. számú, a gyermek arra vonatkozó jogáról szóló általános magyarázatával, hogy elsősorban a mindenkinek felett álló érdekét vegyék figyelembe⁶. A javaslat emlékeztet továbbá a jelenleg alkalmazandó uniós jogon alapuló áttelepítési program hatálya alá tartozó, nemzetközi védelmet kérelmező vagy abban részesülő személyek másodlagos mozgásának, vagyis annak az esetben a következményeire, amikor e személyek engedély nélkül lépnek be a felelős tagállamtól (ez esetben az áttelepítés helye szerinti tagállamtól) eltérő, másik tagállam területére.

A javaslat emlékeztet a Szerződés 78. cikkének (3) bekezdéséből eredő lehetőségre, miszerint a Tanács a Bizottság javaslata alapján, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően átmeneti intézkedéseket fogadhat el egy tagállam érdekében ha egy – Olaszországon és Görögországon kívüli – tagállam olyan hasonló szükséghelyzettel szembesülne, amelyet harmadik országok állampolgárainak hirtelen beáramlása jellemez. A javaslat szerint továbbá ezen intézkedések közé tartozhat adott esetben az adott tagállam e határozat alapján fennálló kötelezettségeinek felfüggesztése.

A javaslat szerint az e határozatban megállapított áttelepítési intézkedésekhez az 516/2014/EU rendelet által létrehozott Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap fog pénzügyi támogatást nyújtani. Ennek érdekében az áttelepítés helye szerinti tagállamok 6 000 EUR átalányösszegben részesülnek minden olyan nemzetközi védelmet kérelmező után, akit e határozat alapján telepítenek át Olaszországból és Görögországból. E pénzügyi támogatás az 516/2014/EU rendelet 18. cikkében meghatározott eljárások alkalmazásával valósul meg.

A javaslat előírja, hogy Olaszország és Görögország háromhavonta tegyen jelentést a Tanácsnak és a Bizottságnak e határozat és az ütemtervek végrehajtásáról.

Végül a javaslat szerint e határozatot azon személyekre kell alkalmazni, akik a határozat hatálybalépésének időpontjától kezdve érkeznek Olaszország és Görögország területére. A határozat azon kérelmezőkre is alkalmazandó lesz, akik 2015. április 15-től kezdődően érkeztek e tagállamok területére; ezen időpont körül történtek azok a tragikus események, amelyekre tekintettel az Európai Tanács úgy határozott, hogy erősíti a tagállamok egymás iránti szolidaritását és a közös felelősségvállalást, és egyebek mellett kötelezettséget vállalt a leginkább érintett tagállamoknak nyújtott sürgősségi segély növelésére.

3.2. Jogalap

A javasolt tanácsi határozat jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés 78. cikkének (3) bekezdése.

Az EUMSZ-hez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló 21. jegyzőkönyv rendelkezéseivel összhangban az Egyesült Királyság és Írország nem vesz részt az EUMSZ harmadik részének V. címe alapján javasolt intézkedések Tanács által történő elfogadásában. Az Egyesült Királyság és Írország valamely javaslatnak vagy

⁶ http://www2.ohchr.org/English/bodies/crc/docs/GC/CRC_C_GC_14_ENG.pdf.

kezdemenyezésnek a Tanácshoz történt benyújtását követő három hónapon belül, vagy annak elfogadása után bármikor bejelentheti a Tanácsnak, hogy részt kíván venni egy ilyen javasolt intézkedés meghozatalában és alkalmazásában.

Az EUMSZ-hez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv rendelkezéseivel összhangban Dánia nem vesz részt az EUMSZ harmadik részének V. címe alapján javasolt intézkedések Tanács által történő elfogadásában. Dánia alkotmányos követelményeivel összhangban bármikor bejelentheti a többi tagállamnak, hogy teljes mértékben alkalmazni kívánja az EUMSZ V. címe alapján elfogadott, vonatkozó intézkedéseket.

Az Európai Közösség és Izland, Norvégia, Svájc és Liechtenstein között létrejött megállapodások értelmében ezek az országok is társultak a „dublini/Eurodac vívmányokhoz” (a 604/2013 rendelettel felváltott 343/2003 rendelethez, valamint a 603/2013 rendelettel felváltandó 2725/2000 rendelethez). Ez a javaslat nem minősül a „dublini/Eurodac vívmányok” továbbfejlesztésének, ezért a Tanács által történt jóváhagyást követően a társult államok nem kötelesek értesíteni a Bizottságot arról, hogy elfogadják ezt a határozatot. A társult államok mindazonáltal dönthetnek úgy, hogy önkéntesen részt vesznek az e határozat által megállapított átmeneti intézkedések alkalmazásában.

3.3. A szubszidiaritás elve

Az EUMSZ-nek a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségről szóló V. címe e területeken bizonyos hatáskörökkel ruházza fel az Európai Uniót. E hatásköröket az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkével összhangban kell gyakorolni, vagyis csak akkor és annyiban, amikor és amennyiben a tervezett intézkedés céljait a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, így azok a tervezett intézkedés terjedelme vagy hatása miatt az Unió szintjén jobban megvalósíthatók.

A harmadik országbeli állampolgárok Olaszországba és Görögországba történő, fentiekben bemutatott hirtelen beáramlása által teremtett szükséghelyzet jelentős nyomás alá helyezi a két ország menekültügyi rendszerét és erőforrásait. Következésképpen más tagállamok is érintetté válhatnak e személyek Olaszországból és Görögországból – e többi államba irányuló – másodlagos mozgása miatt. Egyértelmű, hogy az egyes tagállamok intézkedései nem kezelhetik kielégítő módon azokat a közös kihívásokat, amelyekkel ezen a területen valamennyi tagállam szembesül. Az uniós szintű fellépés ezért elengedhetetlen ezen a területen.

3.4. Az arányosság elve

Az Európai Bizottság és az EASO által eddig Olaszország és Görögország menekültügyi rendszerének támogatása érdekében elfogadott különböző pénzügyi és operatív intézkedések nem bizonyultak elégségesnek a két tagállamban jelenleg fennálló válsághelyzet kezelésére. Tekintettel a fent bemutatott beáramlás által előidézett helyzet sürgősségére és súlyosságára, az e tekintetben megvalósuló további uniós fellépés nem lépi túl a helyzet hatékony kezeléséhez szükséges mértéket. A javaslat konkrétan előirányozza, hogy Olaszországból és Görögországból két év alatt 24 000, illetve 16 000 egyértelműen nemzetközi védelemre szoruló kérelmezőt telepítsenek át a többi tagállam területére. A 2014-re, valamint 2015 első négy hónapjára vonatkozó statisztikai adatok alapján az áttelepítendő személyek száma az összes olaszországi illegális határátlépés 12%-ának, illetve az összes görögországi illegális határátlépés 19%-ának felel meg.

A többi harmadik országbeli állampolgárra – függetlenül attól, hogy kérelmeztek-e nemzetközi védelmet vagy sem – nem fog kiterjedni az áttelepítési program hatálya, és e személyek vonatkozásában Olaszország és Görögország, illetve a 604/2013/EU rendelet alapján felelős tagállamként azonosított állam marad a felelős. Ugyanakkor az áttelepítés

helye szerinti tagállamok által Olaszországnak és Görögországnak nyújtott támogatás feltétele, hogy Olaszország, illetve Görögország ütemterveket nyújtson be, és ezek betartását a Bizottság kísérfje figyelemmel; az ütemtervekben azon konkrét intézkedéseket kell meghatározni, amelyeket Olaszország és Görögország annak biztosítása érdekében hoz meg, hogy menekültügyi és migrációs rendszereik – az e javaslat szerinti áttelepítési eljárás alkalmazhatóságának lejárta után – alkalmasabbak legyenek a rendkívüli nyomással jellemezhető helyzetek kezelésére.

3.5. Az alapvető jogokra gyakorolt hatás

A nemzetközi védelem területén Olaszország és Görögország érdekében elfogadott átmeneti intézkedések bevezetése következtében garantáltak lesznek az egyértelműen nemzetközi védelemre szoruló kérelmezőknek az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) által biztosított alapvető jogai.

Annak biztosításával, hogy az érintett személyek gyorsan igénybe vehessék a nemzetközi védelem megadására irányuló megfelelő eljárást, e határozat garantálni kívánja a Charta 18. és 19. cikkében biztosított menedékjogot, illetve visszaküldéssel szembeni védelmet. Emellett az érintett személyek olyan tagállamba történő átszállításának biztosításával, amely megfelelő befogadási feltételeket és integrációs kilátásokat tud nekik nyújtani, e határozat garantálni kívánja a Charta 1. és 4. cikkében biztosított méltóságához való jog, illetve a kínzással és az embertelen vagy megalázó bánásmóddal és büntetéssel szembeni védelem teljes körű tiszteletben tartását. E határozat célja továbbá, hogy a Charta 24. cikkével összhangban védelmezze a gyermekek jogait, valamint a Charta 7. cikkével összhangban a család egységéhez való jogot.

3.6. Költségvetési hatások

Ez a javaslat összesen 240 000 000 EUR további kiadást jelent az uniós költségvetés számára.

javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

a nemzetközi védelem területén Olaszország és Görögország érdekében elfogadott átmeneti intézkedések megállapításáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (a továbbiakban: Szerződés) és különösen annak 78. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Parlament véleményére,

mivel:

- (1) A Szerződés 78. cikkének (3) bekezdése értelmében ha egy vagy több tagállam olyan szükséghelyzettel szembesül, amelyet harmadik országok állampolgárainak hirtelen beáramlása jellemez, a Tanács a Bizottság javaslata alapján az érintett tagállam vagy tagállamok érdekében átmeneti intézkedéseket fogadhat el.
- (2) A Szerződés 80. cikke értelmében az Unió határellenőrzéssel, menekültügygel és bevándorlással kapcsolatos politikáira és azok végrehajtására a szolidaritás és a felelősség tagállamok közötti igazságos elosztásának elve az irányadó, és az Unió e területen elfogadott jogi aktusaiban megfelelő módon rendelkezni kell ennek az elvnek az alkalmazásáról.
- (3) A földközi-tengeri térségben nemrégiben kialakult válsághelyzet arra indította az uniós intézményeket, hogy azonnal elismerjék a régióban zajló kivételes migrációs áramlásokat, és konkrét szolidaritási intézkedéseket szorgalmazzanak a leginkább érintett tagállamok javára. Így különösen, az uniós kül- és belügyminiszterek 2015. április 20-i együttes ülésén az Európai Bizottság tizpontos tervet mutatott be a válság kezelését szolgáló azonnali intézkedésekről, melyek egyike volt a sürgősségi áthelyezési mechanizmussal kapcsolatos lehetőségek megfontolására vonatkozó kötelezettségvállalás.
- (4) 2015. április 23-i következtetéseiben az Európai Tanács többek között úgy döntött, hogy erősíti a tagállamok egymás iránti szolidaritását és a közös felelősségvállalást, és egyebek mellett kötelezettséget vállalt a leginkább érintett tagállamoknak nyújtott sürgősségi segély növelésére, valamint annak megvizsgálására, hogy milyen lehetőségek nyílnak a tagállamok között önkéntes alapú sürgősségi áttelepítések szervezésére, továbbá arra, hogy az Európai Menekültügyi Támogatási Hivataltól (EASO) csoportokat küld a leginkább érintett tagállamokba a nemzetközi védelem iránti kérelmek közös feldolgozása, és ezen belül a nyilvántartásba vétel és az ujjnyomatvételezés közös elvégzése érdekében.
- (5) 2015. április 28-i állásfoglalásában az Európai Parlament ismételten hangsúlyozta, hogy az Uniónak a Földközi-tengeren bekövetkezett legutóbbi tragédiákra adott válaszát a szolidaritás és a felelősség tagállamok közötti igazságos elosztására kell alapoznia, és e területen fokoznia kell erőfeszítéseit azon tagállamok irányában,

amelyek akár abszolút értelemben, akár arányosan a legnagyobb számú menekültet, illetve nemzetközi védelmet kérelmezőt fogadják.

- (6) 2014-ben több tagállamban nőtt az ország területére érkezett migránsok – köztük a nemzetközi védelmet kérelmezők – száma, és egyes tagállamokban 2015 első hónapjaiban is folytatódott ez a helyzet. Az Európai Bizottság sürgősségi pénzügyi segítséget, az EASO pedig operatív támogatást nyújtott több tagállamnak, hogy segítsék őket a növekedés kezelésében.
- (7) A különös nyomásnak kitett tagállamok közül – a földközi-tengeri térségben történt legutóbbi tragikus események fényében – elsősorban Olaszországba és Görögországba érkeztek a migránsok minden korábbinál nagyobb hullámai (köztük egyértelműen nemzetközi védelemre szoruló kérelmezők is), ami jelentős nyomást gyakorol a két ország migrációs és menekültügyi rendszerére.
- (8) Az Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség (Frontex) adatai szerint 2014-ben a Földközi-tenger középső és keleti térségében található útvonalak voltak az Unióba irányuló illegális határátlépés fő területei. 2014-ben csak Olaszországba több mint 170 000 migráns érkezett illegális úton, ami 2013-hoz képest 277%-os növekedést jelent. Görögországban is folyamatos növekedés volt tapasztalható: az országba több mint 50 000 illegális migráns érkezett, ami 2013-hoz képest 153%-os növekedést jelent. A 2015 első hónapjaira vonatkozó statisztikák Olaszország tekintetében megerősítik ezt az egyértelmű tendenciát. Emellett 2015 első hónapjaiban Görögországban jelentősen nőtt az illegális határátlépések száma: a 2014-ben észlelt összes illegális határátlépés több mint 50%-ának felelt meg (2015 első négy hónapjában ez a szám csaknem 28 000 volt, miközben 2014-ben a teljes szám volt közel 55 000). Az e két régióban észlelt összes illegális migráns jelentős hányada olyan ország állampolgára volt, amelyek tekintetében az Eurostat adatai alapján magas az uniós szintű elismerési arány (2014-ben a szíriaiak és az eritreaiak – akik tekintetében az uniós szintű elismerési arány 75% feletti – Olaszországban az illegális migránsok több mint 40, Görögországban pedig több mint 50%-át tették ki). Az Eurostat szerint 2014-ben 30 505 szíriai tartózkodott illegálisan Görögországban; ez a szám 2013-ban 8 220 volt.
- (9) Az Eurostat szerint 2014-ben 64 625 személy kérelmezett nemzetközi védelmet Olaszországban; 2013-ban ez az adat 26 920 volt (ez 143%-os növekedést jelent). Kisebbségi növekedés volt tapasztalható a görögországi kérelmek számát illetően (9 430 kérelmező, 15%-os növekedés).
- (10) A Frontex adatai szerint 2014-ben az Unióba irányuló migráció másik fontos útvonala a nyugat-balkáni útvonal volt, 43 357 illegális határátlépéssel. A balkáni útvonalat igénybe vevő migránsok többsége azonban első megközelítésben nem szorul nemzetközi védelemre; az érkezők 51%-át koszovóiak alkotják.
- (11) A migrációs és menekültügyi politika keretében eddig számos intézkedésre került sor Olaszország és Görögország támogatása érdekében, ilyen volt például a két országnak nyújtott jelentős sürgősségi segély és az EASO operatív támogatása. Olaszország és Görögország a második, illetve a harmadik legnagyobb kedvezményezettje volt a 2007 és 2013 közötti időszakban a Szolidaritás és a migrációs áramlások igazgatása keretprogram (SOLID) alapján kiosztott forrásoknak, és emellett jelentős sürgősségi finanszírozásban is részesültek. Olaszország és Görögország 2014 és 2020 között a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapnak is a legfőbb kedvezményezettjei lesznek.

- (12) Az Olaszország és Görögország közvetlen szomszédságában kialakult bizonytalanság és az ott zajló konfliktusok miatt nagyon valószínű, hogy a két ország migrációs és menekültügyi rendszerére továbbra is jelentős, megnövekedett nyomás fog nehezedni, és az érintett migránsok jelentős része nemzetközi védelemre szorulhat. Erre tekintettel sürgető szükség van az Olaszország és Görögország iránti szolidaritás kifejezésére, valamint a két ország támogatása érdekében eddig elfogadott intézkedéseknek a nemzetközi védelem területén megállapítandó átmeneti intézkedésekkel való kiegészítésére.
- (13) Ugyanakkor Olaszországnak és Görögországnak strukturális megoldásokat kell találnia a menekültügyi és migrációs rendszereik működésében tapasztalható hiányosságok kezelésére. Az e határozatban szereplő intézkedésekkel párhuzamosan ezért Olaszországnak és Görögországnak szilárd stratégiai keretet kell létrehoznia a válsághelyzet kezelésére, és fokozniuk kell az e területeken zajló reformfolyamatokat. Erre tekintettel e határozat hatálybalépésétől számított egy hónapon belül Olaszországnak és Görögországnak is be kell mutatnia a Bizottság felé egy olyan ütemtervet, amely az e határozat megfelelő alkalmazását biztosító intézkedések mellett megfelelő intézkedéseket tartalmaz a menekültügy, a fogadás és a kiutasítás területén, valamint az e területeken működő rendszereik kapacitásának, minőségének és hatékonyságának fokozása tekintetében, azzal a céllal, hogy e határozat alkalmazhatóságának lejárta után hatékonyabban tudják kezelni az esetleges olyan helyzeteket, amelyeket migránsoknak a területükre történő fokozott beáramlása jellemez.
- (14) A Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy adott esetben meghatározott időre függessze fel e határozat alkalmazását, amennyiben Olaszország vagy Görögország nem tesz eleget e tekintetben vállalt kötelezettségeinek.
- (15) Ha egy Olaszországtól és Görögországtól eltérő tagállam olyan hasonló szükséghelyzettel szembesül, amelyet harmadik országok állampolgárainak hirtelen beáramlása jellemez, a Tanács a Bizottság javaslata alapján, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően átmeneti intézkedéseket fogadhat el az érintett tagállam érdekében, a Szerződés 78. cikkének (3) bekezdésével összhangban. Ezen intézkedések közé tartozhat adott esetben az adott tagállam e határozat alapján fennálló kötelezettségeinek felfüggesztése.
- (16) A Szerződés 78. cikkének (3) bekezdésével összhangban az Olaszország és Görögország érdekében előírányzott intézkedéseknek átmeneti jellegűnek kell lenniük. A 24 hónap ésszerű időtartam annak biztosításához, hogy az e határozatban szereplő intézkedéseknek valós hatása legyen Olaszország és Görögország – a területükre érkező jelentős migrációs áramlások kezelését célzó – támogatása tekintetében.
- (17) Az e határozat által előírányzott intézkedések együtt járnak a 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁷ 13. cikkének (1) bekezdésében meghatározott feltételtől, valamint a rendelet 21., 22. és 29. cikkében meghatározott eljárási lépésektől – köztük a határidőktől – való ideiglenes eltéréssel.
- (18) Az Olaszországból és Görögországból áttelepítendő kérelmezők személyére és számára vonatkozó döntés meghozatalakor alkalmazandó feltételek tekintetében

⁷

Az Európai Parlament és a Tanács 604/2013/EU rendelete (2013. június 26.) egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról (HL L 180., 2013.6.29., 31. o.).

választani kellett. A javaslat egyértelmű, működőképes rendszert irányoz elő, melynek alapja – a nemzetközi védelem iránti kérelmek tárgyában a rendelkezésre álló legutóbbi statisztikák szerint uniós szinten meghozott elsőfokú határozatok teljes számához képest – a nemzetközi védelmet elsőfokú eljárásban megadó határozatok uniós szintű átlagára vonatkozó, Eurostat által meghatározott küszöbérték. Egyrészt e küszöbértéknek a lehető legteljesebb mértékben biztosítania kell, hogy az áttelepítés helye szerinti tagállamban valamennyi, a legnagyobb valószínűség szerint nemzetközi védelemre szoruló kérelmező teljes körűen és gyorsan gyakorolni tudja védelmi jogait. Másrészt a lehető legteljesebb mértékben megakadályozza, hogy azokat a kérelmezőket, akiknek kérelmét valószínűleg elutasítják, egy másik tagállamba telepítsék át, és ezzel indokolatlanul meghosszabbítsák uniós tartózkodásukat. Az Eurostat 2014-ben hozott, elsőfokú határozatokra vonatkozó adatai alapján e határozatban 75%-os küszöbérték alkalmazása indokolt, mely megfelel az adott évben a szíriai és eritreai állampolgárok kérelmei tárgyában hozott határozatok arányának.

- (19) Az átmeneti intézkedések célja, hogy könnyítsenek az Olaszországra és Görögországra nehezedő, jelentős menekültügyi nyomáson, egyebek mellett nagy számú, egyértelműen nemzetközi védelemre szoruló kérelmező áttelepítése révén, akik e határozat alkalmazásának kezdő időpontját követően érkeztek Olaszország és Görögország területére. Azon harmadik országbeli állampolgárok teljes száma alapján, akik 2014-ben illegálisan érkeztek Olaszországba és Görögországba, valamint akik egyértelműen nemzetközi védelemre szorulnak, összesen 40 000, egyértelműen nemzetközi védelemre szoruló kérelmező áttelepítése indokolt Olaszországból és Görögországból. Ez a szám megközelítőleg 40%-a azon egyértelműen nemzetközi védelemre szoruló, összes harmadik országbeli állampolgárnak, akik 2014-ben érkeztek illegálisan Olaszországba és Görögországba. Így az e határozatban javasolt áttelepítési intézkedés méltányos tehermegosztást jelent egyrészt Olaszország és Görögország, másrészt a többi tagállam között. A 2014-re, illetve 2015 első négy hónapjára vonatkozó ugyanezen összesített, rendelkezésre álló – az olaszországi és a görögországi helyzetet összehasonlító – számadatok alapján indokolt, hogy e kérelmezők 60%-át Olaszországból, 40%-át pedig Görögországból telepítsék át.
- (20) Az európai migrációs stratégiáról szóló bizottsági közlemény⁸ mellékletével összhangban a javasolt elosztási kulcsnak a következőkön kell alapulnia: a) a lakosság létszáma (40% súlyozás), b) a teljes GDP (40% súlyozás), c) a spontán menedékkérelmek átlagos száma és az egymillió lakosra jutó letelepített menekültek száma a 2010–2014 közötti időszakban (10% súlyozás), valamint d) a munkanélküliségi ráta (10% súlyozás). Az e határozat I. és II. mellékletében meghatározott elosztási kulcsok figyelembe veszik azt, hogy azoknak a tagállamoknak, ahonnan az áttelepítés történik, nem indokolt áttelepítés helye szerinti tagállamként részt venniük a programban.
- (21) Az 516/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁹ létrehozott Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap támogatást nyújt a tagállamok által közösen elfogadott tehermegosztási műveletekhez, és nyitott az e területen bekövetkező új szakpolitikai fejleményekre. Az 516/2014/EU rendelet 7. cikkének (2) bekezdése alapján a tagállamok nemzeti programjaik részeként végrehajthatnak a nemzetközi védelmet

⁸ COM (2015) 240 final.

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 516/2014/EU rendelete (2014. április 16.) a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap létrehozásáról, a 2008/381/EK tanácsi határozat módosításáról, valamint az 573/2007/EK és az 575/2007/EK európai parlamenti és tanácsi határozatok és a 2007/435/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 150, 2014.5.20., 168. o.).

kérelmezők átszállításához kapcsolódó intézkedéseket, az 516/2014/EU rendelet 18. cikke pedig – más tagállamból átszállított, nemzetközi védelemben részesülő személyenként – 6 000 EUR átalányösszeg lehetőségét biztosítja.

- (22) A szolidaritás és a felelősség tagállamok közötti igazságos elosztása elvének végrehajtása érdekében, és figyelemmel arra, hogy ez a határozat további szakpolitikai fejleményt jelent e téren, indokolt biztosítani, hogy azon tagállamok, amelyek Olaszországból vagy Görögországból e határozat alapján áttelepítik az egyértelműen nemzetközi védelemre szoruló kérelmezőket, minden áttelepített személy után az 516/2014/EU rendelet 18. cikke szerinti átalányösszeggel azonos átalányösszegben részesüljenek, ugyanazon eljárások alkalmazásával. Ez együtt jár az 516/2014/EU rendelet 18. cikkétől való korlátozott, ideiglenes eltéréssel, mert az átalányösszeget nem a nemzetközi védelemben részesülő személyek után, hanem az áttelepített kérelmezők után indokolt fizetni. Az átalányösszeg potenciális kedvezményezetti körének ilyen ideiglenes kiterjesztése valóban az e határozat által létrehozott szükséghelyzeti program szerves részének tűnik.
- (23) Gyors áttelepítési eljárás bevezetését kell biztosítani, és az átmeneti intézkedések végrehajtását a tagállamok közötti szoros közigazgatási együttműködésnek és az EASO által nyújtott operatív támogatásnak kell kísérnie.
- (24) A nemzetbiztonsági és közrendi kérdésekre az egész áttelepítési eljárás során, a kérelmező átszállításának megtörténteig figyelemmel kell lenni.
- (25) Annak eldöntésekor, hogy az egyértelműen nemzetközi védelemre szoruló kérelmezők közül kiket kell Olaszországból és Görögországból áttelepíteni, elsőbbséget kell biztosítani a 2013/33/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv¹⁰ 22. cikke szerinti kiszolgáltatott kérelmezőknek. E tekintetben kiemelt figyelmet kell fordítani a kérelmezők különleges szükségleteire, így egészségére is. A gyermek érdekében mindig kiemelt figyelmet kell fordítani.
- (26) Emellett annak eldöntése érdekében, hogy mely konkrét tagállam legyen az áttelepítés helye szerinti tagállam, különös tekintettel kell lenni az érintett kérelmezőknek az áttelepítés helye szerinti tagállamba való beilleszkedését adott esetben megkönnyítő konkrét jellemzőkre, például nyelvi készségeikre. A különösen kiszolgáltatott kérelmezők esetében figyelembe kell venni, hogy az áttelepítés helye szerinti tagállam tud-e megfelelő támogatást nyújtani e kérelmezők számára.
- (27) A tagállami összekötő tisztviselők Olaszországba és Görögországba történő kinevezése várhatóan megkönnyíti az áttelepítési eljárás hatékony végrehajtását, ideértve az áttelepítendő kérelmezők megfelelő azonosítását, különös tekintettel kiszolgáltatottságukra és készségeikre.
- (28) A 604/2013/EU rendeletben meghatározott jogi és eljárási biztosítékok alkalmazandók maradnak az e határozat hatálya alá tartozó kérelmezők tekintetében. Emellett a kérelmezőket tájékoztatni kell az e határozatban megállapított áttelepítési eljárásról, és közölni kell velük az áttelepítési határozatot. Tekintettel arra, hogy egy kérelmező az uniós jog értelmében nem jogosult megválasztani a kérelmének megvizsgálásáért felelős tagállamot, indokolt, hogy a kérelmező kizárólag alapvető jogai tiszteletben tartásának tekintetében legyen jogosult hatékony jogorvoslatra a 604/2013/EU rendelet szerinti áttelepítési határozatokkal szemben.

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2013/33/EU irányelve (2013. június 26.) a nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról (átdolgozás) (HL L 180, 2013.6.29., 96. o.).

- (29) Az áttelepítés helye szerinti tagállamba történő átszállítás előtt és után a kérelmezők számára biztosítani kell a 2003/9/EK tanácsi irányelvben¹¹ és a 2005/85/EK tanácsi irányelvben¹², valamint 2015. július 20-tól a 2013/33/EU és 2013/32/EU¹³ európai parlamenti és tanácsi irányelvben megállapított – egyebek mellett a kérelmezők különleges befogadási és eljárási igényeivel kapcsolatos – jogokat és garanciákat. Emellett a 2725/2000/EK tanácsi rendelet¹⁴ és 2015. július 20-tól a 603/2013/EU rendelet¹⁵ alkalmazandó marad az e határozat hatálya alá tartozó kérelmezők tekintetében.
- (30) Intézkedéseket kell elfogadni az áttelepített személyek – áttelepítés helye szerinti tagállamból más tagállamokba irányuló – másodlagos mozgásának megakadályozása érdekében. A kérelmezőket különösen tájékoztatni kell a tagállamokon belüli továbbutazás következményeiről, valamint arról, hogy ha az áttelepítés helye szerinti tagállam nemzetközi védelemben részesíti őket, akkor a nemzetközi védelemhez kapcsolódó jogok főszabály szerint csak az adott tagállamban illetik meg őket.
- (31) Mivel e határozat célkitűzéseit a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani és azok így az intézkedés terjedelme és hatása miatt az Unió szintjén jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a határozat nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket.
- (32) Ez a határozat tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és megfelel a Charta által elismert elveknek.
- (33) [Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló 21. jegyzőkönyv 3. cikkével összhangban e tagállamok bejelentették, hogy részt kívánnak venni ennek a határozatnak az elfogadásában és alkalmazásában.]

VAGY

- (34) [Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről

¹¹ A Tanács 2003/9/EK irányelve (2003. január 27.) a menedékkérők befogadása minimumszabályainak megállapításáról (HL L 31., 2003.2.6., 18. o.).

¹² A Tanács 2005/85/EK irányelve (2005. december 1.) a menekültstátusz megadására és visszavonására vonatkozó tagállami eljárások minimumszabályairól (HL L 326., 2005.12.13., 13. o.).

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács 2013/32/EU irányelve (2013. június 26.) a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról (HL L 180., 2013.6.29., 60. o.).

¹⁴ A Tanács 2725/2000/EK rendelete (2000. december 11.) a dublini egyezmény hatékony alkalmazása érdekében az ujjlenyomatok összehasonlítására irányuló Eurodac létrehozásáról (HL L 316., 2000.12.15., 1. o.).

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 603/2013/EU rendelete (2013. június 26.) a harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló 604/2013/EU rendelet hatékony alkalmazása érdekében az ujjlenyomatok összehasonlítását szolgáló Eurodac létrehozásáról, továbbá a tagállamok bűnüldöző hatóságai és az Europol által az Eurodac-adatokkal való bűnüldözési célú összehasonlítások kérelmezéséről, valamint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző ügynökség létrehozásáról szóló 1077/2011/EU rendelet módosításáról (HL L 180., 2013.6.29., 1. o.).

szóló 21. jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével összhangban, és e jegyzőkönyv 4. cikkének sérelme nélkül, ezek a tagállamok nem vesznek részt ennek a határozatnak az elfogadásában, az rájuk nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.]

VAGY

- (35) [Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló 21. jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével, valamint 4a. cikkének (1) bekezdésével összhangban, és e jegyzőkönyv 4. cikkének sérelme nélkül, az Egyesült Királyság nem vesz részt ennek a határozatnak az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.
- (36) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló 21. jegyzőkönyv 3. cikkével és 4a. cikkének (1) bekezdésével összhangban Írország (a ...-án/én kelt levelében) bejelentette, hogy részt kíván venni ennek a határozatnak az elfogadásában és alkalmazásában.]

VAGY

- (37) [Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló 21. jegyzőkönyv 3. cikkével és 4a. cikkének (1) bekezdésével összhangban az Egyesült Királyság (a ...-án/én kelt levelében) bejelentette, hogy részt kíván venni ennek a határozatnak az elfogadásában és alkalmazásában.
- (38) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló 21. jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével, valamint 4a. cikkének (1) bekezdésével összhangban, és e jegyzőkönyv 4. cikkének sérelme nélkül, Írország nem vesz részt ennek a határozatnak az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.]
- (39) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv 1. és 2. cikke értelmében Dánia nem vesz részt ennek a határozatnak az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.
- (40) A helyzet sürgősségére tekintettel indokolt, hogy ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lépjen hatályba,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Tárgy

Ez a határozat a nemzetközi védelem területén átmeneti intézkedéseket állapít meg Olaszország és Görögország érdekében azzal a céllal, hogy képessé tegye őket egy olyan

szükséghelyzet kezelésére, amelyet harmadik országok állampolgárainak hirtelen, e tagállamokba irányuló beáramlása jellemez.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E határozat alkalmazásában:

- a) „nemzetközi védelem iránti kérelem”: a 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv¹⁶ 2. cikkének h) pontjában meghatározott nemzetközi védelem iránti kérelem;
- b) „kérelmező”: olyan harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy, aki nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtott be, amelynek tárgyában még nem hoztak jogerős határozatot;
- c) „nemzetközi védelem”: a 2011/95/EU irányelv 2. cikkének e) és g) pontjában meghatározott menekültjogállás és kiegészítő védelmi jogállás;
- d) „családtagok”: a 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikkének g) pontjában meghatározott családtagok;
- e) „áttelepítés”: egy kérelmező átszállítása a 604/2013/EU rendelet III. fejezetében foglalt feltételek értelmében az illető személy által benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam területéről az áttelepítés helye szerinti tagállam területére;
- f) „áttelepítés helye szerinti tagállam”: az a tagállam, amely a kérelmező e tagállam területére történt áttelepítése után a 604/2013/EU rendelet értelmében felelős lesz a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért.

3. cikk

Hatály

(1) Áttelepítésre csak azon kérelmezők esetében kerül sor, akiknek nemzetközi védelem iránti kérelmét a 604/2013/EU rendelet III. fejezetében foglalt, a felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek értelmében főszabály szerint Olaszországnak és Görögországnak kell megvizsgálnia.

(2) E határozat alapján áttelepítésre csak az olyan állampolgárságú kérelmezők esetében kerül sor, akik tekintetében a rendelkezésre álló legutóbbi, uniós szintű átlagos Eurostat-adatok szerint a nemzetközi védelmet biztosító határozatok aránya a nemzetközi védelem iránti kérelmek tárgyában a 2013/13/EU irányelv III. fejezete alapján hozott elsőfokú határozatok körében 75% vagy annál magasabb. Hontalan személyek esetében a korábbi szokásos tartózkodási hely országa veendő figyelembe.

4. cikk

Elosztási kulcs

(1) 24 000 kérelmező telepítendő át Olaszországból a többi tagállam területére, az I. mellékletben meghatározottak szerint.

(2) 16 000 kérelmező telepítendő át Görögországból a többi tagállam területére, a II. mellékletben meghatározottak szerint.

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/95/EU irányelve (2011. december 13.) a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról (HL L 337., 2011.12.20., 9. o.).

5. cikk Áttelepítési eljárás

(1) Az e határozat végrehajtásához szükséges közigazgatási együttműködés céljából minden tagállam nemzeti kapcsolattartó pontot jelöl ki, amelynek címét közli a többi tagállammal, valamint az EASO-val. A tagállamok az EASO-val összeköttetésben minden megfelelő intézkedést megtesznek annak érdekében, hogy az illetékes hatóságok között közvetlen együttműködést és információcserét hozzanak létre.

(2) Olaszország és Görögország e határozat alkalmazásának ideje alatt rendszeres időközönként – az EASO, és adott esetben a (8) bekezdésben említett tagállami összekötő tisztviselők segítségével – azonosítja a többi tagállamba áttelepítendő egyedi kérelmezőket, és az áttelepíthető kérelmezők számát közli e tagállamok kapcsolattartó pontjaival és az EASO-val. E tekintetben elsőbbséget élveznek a 2013/33/EU irányelv 22. cikke szerinti kiszolgáltatott kérelmezők.

(3) A tagállamok az I., illetve a II. mellékletben meghatározott számok keretein belül, a (2) bekezdésben említett információ beérkezése után a lehető leghamarabb jelzik a területükre azonnal áttelepíthető kérelmezők számát, és minden egyéb releváns információt.

(4) A (3) bekezdés értelmében kapott információk alapján Olaszország és Görögország a lehető legrövidebb időn belül döntést hoz minden egyes azonosított kérelmezőnek egy áttelepítés helye szerinti konkrét tagállamba történő áttelepítéséről, és a 6. cikk (4) bekezdésének megfelelően értesíti a kérelmezőt.

(5) Azok a kérelmezők, akiktől a 603/2013/EU rendelet 9. cikkében rögzített kötelezettségek alapján ujjnyomatot kell venni, csak akkor telepíthetők át, ha ujjnyomatot vettek tőlük.

(6) A kérelmezőt a 6. cikk (4) bekezdésében említett átszállítási határozatról szóló értesítés időpontja után a lehető legrövidebb időn belül át kell szállítani az áttelepítés helye szerinti tagállam területére.

(7) A tagállamok megtartják a jogot azon kérelmezők áttelepítésének megtagadására, akiknek vonatkozásában nemzetbiztonsági vagy közrendi aggályok fennállása valószínű.

(8) Az e cikkben leírt áttelepítési eljárás valamennyi vonatkozásának megvalósítása érdekében a tagállamok úgy dönthetnek, hogy összekötő tisztviselőket küldenek Olaszországba és Görögországba.

(9) Az e cikkben meghatározott áttelepítési eljárás az áttelepítendő konkrét kérelmezők – e cikk (2) bekezdése szerinti – azonosításának időpontjától legfeljebb egy hónapig tarthat.

6. cikk Az e határozat hatálya alá tartozó nemzetközi védelmet kérelmezők jogai és kötelezettségei

(1) E határozat végrehajtása során a tagállamok elsődlegesen a gyermek érdekeit szem előtt tartva járnak el.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy az e határozat hatálya alá tartozó családtagokat egyazon tagállam területére telepítsék át.

(3) Egy kérelmező áttelepítésére vonatkozó döntés meghozatala előtt Olaszország és Görögország a kérelmező által – ténylegesen vagy ésszerű feltételezés alapján – megértett nyelven tájékoztatja a kérelmezőt az e határozatban meghatározott áttelepítési eljárásról.

(4) Ha egy kérelmező áttelepítésére vonatkozó határozat megszületett, a tényleges áttelepítés előtt Olaszország és Görögország írásban értesíti az érintett személyt az áttelepítésére vonatkozó határozatról. Utóbbi határozat megjelöli az áttelepítés helye szerinti tagállamot.

(5) Azt a nemzetközi védelmet kérelmező vagy abban részesülő személyt, aki anélkül lép az áttelepítés helye szerinti tagállamtól eltérő, másik tagállam területére, hogy teljesítene az e másik tagállamban való tartózkodás feltételeit, az áttelepítés helye szerinti tagállam kötelezi az azonnali visszatérésre és visszaszállítja, összhangban az Európai Parlament és a Tanács 604/2013/EU rendeletében, illetve 2008/115/EK irányelvében¹⁷ megállapított szabályokkal.

7. cikk

Olaszországnak és Görögországnak nyújtott operatív támogatás

A tagállamok fokozzák a nemzetközi védelem területén Olaszországnak és Görögországnak – az EASO és más érintett ügynökségek által koordinált, kapcsolódó tevékenységeken keresztül – nyújtott támogatásukat, így szükség esetén nemzeti szakértőket biztosítanak a következő támogatási területeken:

- a) az Olaszországba és Görögországba érkező harmadik országbeli állampolgárok vizsgálata, ideértve a nemzetközi védelmet kérelmezők pontos azonosítását, nyilvántartásba vételét és ujjnyomatuk levételét;
- b) a kérelmek első feldolgozása;
- c) a szükséges tájékoztatás és célzott segítségnyújtás biztosítása a kérelmezők, valamint azon potenciális kérelmezők számára, akiknek áttelepítésére e határozat alapján sor kerülhet;
- d) a kérelmezők átszállításának végrehajtása az áttelepítés helye szerinti tagállamba.

8. cikk

Olaszország és Görögország által meghozandó, kiegészítő intézkedések

(1) E határozat hatálybalépésétől számított egy hónapon belül Olaszország és Görögország is bemutat a Bizottságnak egy ütemtervet, amely az e határozat megfelelő alkalmazását biztosító intézkedések mellett megfelelő intézkedéseket tartalmaz a menekültügy, a fogadás és a kiutasítás területén, valamint az e területeken működő rendszereik kapacitásának, minőségének és hatékonyságának fokozása tekintetében. Olaszország és Görögország teljes körűen végrehajtja ezt az ütemtervet.

(2) Ha Olaszország vagy Görögország nem teljesíti az (1) bekezdésben foglalt kötelezettséget, a Bizottság az adott tagállam tekintetében ezt a határozatot legfeljebb három hónapra felfüggesztheti. E felfüggesztés időtartamát a Bizottság egyszer, legfeljebb további három hónappal meghosszabbíthatja.

9. cikk

Szükséghelyzetek az áttelepítés helye szerinti tagállamokban

Ha egy áttelepítés helye szerinti tagállam olyan szükséghelyzettel szembesül, amelyet harmadik országok állampolgárainak hirtelen beáramlása jellemez, a Tanács a Bizottság javaslata alapján, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően átmeneti intézkedéseket fogadhat el az érintett tagállam érdekében, a Szerződés 78. cikkének (3)

¹⁷

Az Európai Parlament és a Tanács 2008/115/EK irányelve (2008. december 16.) a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról (HL L 348., 2008.12.24., 98. o.).

bekezdése szerint. Ezen intézkedések közé tartozhat adott esetben az adott tagállam e határozat alapján fennálló kötelezettségeinek felfüggesztése.

10. cikk

Pénzügyi támogatás

Az áttelepítés helye szerinti tagállam minden, e határozat alapján áttelepített nemzetközi védelmet kérelmező után 6 000 EUR átalányösszegben részesül. E pénzügyi támogatás végrehajtása az 516/2014/EU rendelet 18. cikkében meghatározott eljárások alkalmazásával történik.

11. cikk

Jelentéstétel

Olaszország és Görögország háromhavonta jelentést tesz a Tanácsnak és a Bizottságnak e határozat végrehajtásáról, ideértve a 8. cikkben említett ütemterveket is.

12. cikk

Hatálybalépés

(1) Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) Rendelkezéseit [24 hónappal a hatálybalépés után]-ig kell alkalmazni.

(3) Rendelkezéseit azon személyekre kell alkalmazni, akik [a HL-nél kicserélendő a hatálybelépés pontos dátumára]-tól [a HL-nél kicserélendő a hatálybelépés pontos dátumát 24 hónappal követő napra]-ig érkeznek Olaszország és Görögország területére, valamint azon kérelmezőkre, akik 2015. április 15-től kezdve érkeztek e tagállamok területére.

Kelt Brüsszelben,

*a Tanács részéről
az elnök*